

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 28. Quid circa thesauros, venas metallorum & similes res occultas, si
inveniantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

Q. 26. *An satisfaciat, qui restituit creditori creditoris.* R. Resolvetur postea n. 453. & 454.

Q. 27. *Quid notandum sit circa bona vacantia.* 104
R. Bona vacantia dicuntur, quæ relicta sunt à defuncto, qui nec hæredes habuit nequidem intra decimum gradum, nec de bonis illis disposuit; & hæc jure naturæ sunt primò occupantis, quia sunt derelicta; sed per L. 1. 4. & 5. Cod. *De bonis vacantibus*, devolvuntur ad fiscum; & quidem ad sæcularem, si defunctus fuit laicus; ad Ecclesiasticum, si fuit clericus, *Laym. l. 3. t. 5. c. 6. n. 4. Busenb. referendus n. 1153.* Attamen *Amicus de Just. d. 16. n. 6.* non putat possessorem ante Judicis sententiam teneri hæc bona fisco tradere, nam in eadem lege dicitur intra certum tempus posse præscribere contra fiscum, ergo supponitur posse retinere bonâ fide, cum malâ fide nunquam præscribatur. Disponit etiam *Auth. Omnes peregrini Cod: Communia de successoribus*, ut bona peregrinorum decedentium sine testamento occupari non possint ab eorum hospitiibus, sed Episcopus ea tradat hæredibus ab intestato, aut erogat in pias causas, ita ut si hospes sibi inde aliquid sumpserit, triplum restituat applicandum pro arbitrio Episcopi. Sed *Taberna p. 2. t. 2. c. 5. §. 2.* loquens de ista lege ait, *vel est usu contrario abrogata; vel, ut vult Mol., est limitata ad eos, qui intestati decedunt in hospitalibus, Episcopo subjectis, vel, ut Gudelinus, ad res parvi momenti, quas peregrinus apud se habuerit: verum spectandæ sunt consuetudines locorum.*

Q. 28. *Quid circa thesauros, venas metallorum & similes res occultas, si inveniuntur.* 105
R. seq.
§. 1. *Thesaurus est res mobilis, quæ fuit alicujus*

jus, nunc autem erat profundè defossa in terram & antiquitus deposita in usum futurum, carebatque domino, saltem ideo, quia defecit deponentis memoria. *Less. Lugo & Haun.* sic definiunt vetus depositio pecuniæ vel alterius rei mobilis, cujus non existat memoria, ut jam dominum non habeat; & ita habetur *L. Nunquam, ff. De acquir. rer. domin.* Ideoque rectè infert *Lugo d. 6. n. 111.*, si adhuc sit eius dominus, qui sciat illud suum depositum, non esse thesaurum: deinde ex prima definitione inferunt aliqui, si res non fuerit profundè, vel non antiquitus defossa in terram, non esse propriè thesaurum; è contrà *Lugo* putat nomine thesauri venire etiam illa, quæ non in terra sed alibi sunt recondita, v. g. in muro vel arbore, & n. 129. dicit, si emisti saccos lanæ vel antiquas trabes, in quibus conditæ erant pecuniæ aut alia pretiosa mobilia, hæc dici thesauros, & de illis etiam valere dispositiones juris positivi, quas jam referemus.

106 §. 2. Si thesaurus sit inventus loco publico ad neminem spectante, totus est inventoris, §. *The-sauri* 39. *Instit. De rerum divisione.* Si inventus sit in loco ad aliquem spectante, etiam ad civitatem aliquam, distinguendum est, nam si inventus sit casu, media pars cedit inventori & media domino fundi, sive fundus sit sacer sive profanus, uti habetur in *Instit. supra*, docentque *AA* apud *Dia.* p. 8. t. 5. R. 3. cum *Burgh.* cent. 2. cas. 1. quamvis jus apud *Haun.* t. 5. n. 14. in aliis locis, aliter loquatur, si in loco sacro aut in monumentis reperiatur, nempe ut media pars cedat fisco. Si sit inventus ex industria seu quærendo, totus pertinet ad dominum fundi, *L. un. Cod. De thesauris,*
pro-

probatque ex consensu Theologorum *Bonac.* de Rest. d. 1. q. 3. p. 3. n. 3. Putant tamen *Vasqu. Baun. Less.* l. 2. c. 5. n. 59. *Lugo* n. 131. & alii cum *Jlls.* t. 4. d. 2. n. 251. non esse obligationem in hoc ultimo casu dandi domino fundi, nisi accedat sententia Judicis, quia videtur esse lex pœnalis ob præsumptionem furti, sed *Bonac.* & alii dicunt etiam leges illas esse absolutè dispositivas, ideoque obligare etiam ante sententiam, potuit enim Princeps aut Resp., & sufficienter declarat se velle sic transferre dominia thesaurorum, si inveniuntur.

§. 3. Si dominus fundi licentiam dederit quærendi thesaurum, *Nav.* & *Lugo* n. 114. probabiliùs dicunt totum esse inventoris, nisi fortè per fraudem obtinuerit licentiam, si enim dominus nihil sibi reservavit vel deduxerit in pactum, standum est jure naturæ, quo thesaurus cedit primò occupanti, cum leges positivæ nihil disponant de hoc, si inveniatur de industria, sciente & consentiente domino fundi, dummodo tamen inventor ex inquisitione antecedente non præsciverit, uti notat *Jlls.* à n. 252. 107

§. 4. Si inveniatur in fundo usufructuarii vel locatarii, hi inventores poterunt acquirere dominium vel ejus partem, sed non in quantum usufructuarii aut locatarii, quia thesaurus non est fructus fundi, unde pars, quæ competet domino fundi, spectabit ad dominum directum: è contrà si inveniatur in fundo feudatarii vel emphyteutæ, his competet, quia in omnibus substituantur tanquam veri domini, exceptis quibusdam casibus, inter quos non est thesauri inventio, *Lugo* à n: 118. *Haun.* n. 18. *Jlls.* n. 356. 108

§. 7.

109 §. 5. Si arte magicâ vel aliâ odiosâ aut prohibitâ inveniatur etiam in proprio fundo, in pœnam criminis statuitur L. un. Cœd. De *thesauris*, ut pars inventori alioquin debita cedat fisco; sed cum quoad partem illam sit lex pœnalis, *Nav. Less. n. 65. Lugo n. 131.* alique communiùs dicunt non obligare ante sententiam Judicis.

110 §. 6. Si venæ metallorum inveniuntur in loco publico, qui nullius est, metalla fiunt primò occupantis: è contrâ si inveniuntur in fundo alicujus, *Sot. alique cum Less. l. 2. c. 5. dub. 12.* dicunt non pertinere ad dominum fundi, sed ad inventorem, 1. quia sunt aliquid ordinatum ad bonum commune: 2. Quia alioquin pictura Appellis, si fieret in vilissimo panno, deberet cedere domino panni, quod falsum est ex dicendis n. 135. 3. Quia aliàs Principes iniquè agerent faciendo ea erui etiam in fundo alieno, reservatâ sibi bonâ eorum parte & tantum compensato damno, quod causatum est domino fundi: *Sed rationes illæ non convincunt, nam ex 1. sequeretur, etiam non debere cedere inventori; itaque adhuc sunt ad bonum commune, quamvis fiant privatorum, qui distrahere poterunt. Nec 2. stringit, nam pictura ab extrinseco advenit, nec est pars panni, ergo non erat æquum, ut pannus longè vilior ad se traheret picturam. Nec 3. quia pro hoc potuerunt esse aliæ justæ causæ: Hinc Vasq. Turrian. Mol. t. 2. d. 54. Lugo n. 107. Haun. n. 4. probabiliùs dicunt de jure naturæ spectare ad dominum fundi, quia sunt illius pars, vel saltem inter fructus naturales computari debent, uti enim herbæ, ita metalla è terra gignuntur agente sole vel igne subterraneo; & sicuti fodina lapi-*

lapidum est illius, in cujus fundo invenitur; item fons illius, in cujus fundo erumpit, multò magis metallum.

§. 7. Notat rectè *Haun.* n. 18. circa inventiones thesaurorum, & *Lugo* n. 108. circa inventiones metallorum, spectandam esse consuetudinem locorum, nam hodie dum Principes aut Resp. magnam partem vel totum thesaurum sibi vendicant, venas autem metallorum magna ex parte applicant inventoribus, etiam ideo, ut eos ad quærendum incitent; & ita etiam habetur L. 3. Cod. De Metallariis & metallis. Cuncti, qui per privatorum loca, saxorum venam laboriosis effossionibus persequuntur, decimas fisco, decimas etiam domino repræsentent, cætero modo suis desideriis vindicando: an autem id justè per modum tributi, an verò tale tributum fit injustum, eò quòd videatur inæquale, videri potest *Lugo*, qui dicit justum esse, eò quòd spes ejusmodi inveniendorum parvi æstimeretur, & ita statuatur pro priori ad hoc, quòd hic vel ille fundum possideat: quo autem pretio emi possit fundus, in quo scitur esse thesaurus aut ejusmodi vena metallica, de quibus tamen dominus fundi nihil scit, dicetur postea, n. 942.

Q. 29. Cui restitui debeant res ex incendio vel naufragio ereptæ. R. Priori domino, uti rectè *Bonac.* de Rest. d. 1. q. 3. p. 10. n. 6., quia tales res manent domini, & alioqui cuivis liceret rapere quidquid posset, è domo incensa: & quamvis ille, qui eripuit, potuisset sine injuria permittere comburi vel mergi, tamen hoc ipso, quòd eripuerit, res obtinuit meliorem statum, qui status ad rem ipsam pertinet, adeoque ad dominum rei, uti n. 100. dictum est: quod maxime

Tom. III.

E

valet